

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕ ΑΡΙΘΜ. 7/1-11-2011

Στη Θεσσαλονίκη σήμερα την 1^η Νοεμβρίου 2011, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.00 π.μ συνήλθε σε συνεδρίαση στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (Τ. Οικονομίδα και Καθ. Ρωσσίδου 11 - στο ισόγειο), ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου αυτής, η (δυνάμει της υπ' αριθ.9348/15.3.2011/29.3.11 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης συγκροτηθείσα) **Ειδική Τριμελής Επιτροπή Εφαρμογής** των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), με σκοπό την εξέταση και λήψη αποφάσεων επί των θεμάτων που περιλαμβάνονται στην οικεία ημερήσια διάταξη.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. **Γεώργιος Α. Βαμβακίδης**, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), **Πρόεδρος**.
2. **Ιωάννης Σάββας**, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Α', τακτικό μέλος.
3. **Ιωάννης Υφαντίδης**, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Μηχανικών, με βαθμό Β', τακτικό μέλος.

Παρούσα επίσης ήταν και η Χρυσούλα Κουράκη, υπάλληλος του κλάδου ΤΕ Διοικητικού – Λογιστικού, με βαθμό Β', ως Γραμματέας της Επιτροπής.

ΑΦΟΥ διαπιστώθηκε η ύπαρξη απαρτίας, άρχισε η συζήτηση των ακόλουθων θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

ΘΕΜΑ 1^ο

Εξέταση της από 3-2-2011 (αριθ.πρωτ.5677/9.2.11) αιτήσεως του κ. περί της σ' αυτόν καταβολής χρηματικής αποζημίωσης από τη Δ/νση Πολεοδομίας Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Βασιλική Αντωνίου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού –Οικονομικού, με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία αποφασίστηκε ομόφωνα η αναβολή έκδοσης οριστικής απόφασης προκειμένου να

ζητηθούν κρίσιμα συμπληρωματικά στοιχεία, από τα οποία ιδίως να αποδεικνύεται βέβαιη χρονολογία παραλαβής της συστημένης από 4.11.2010 επιστολής του ως άνω αιτούντος προς τη Διεύθυνση Πολεοδομίας Θεσσαλονίκης από το οικείο υποκατάστημα των ΕΛΤΑ (μέσω των οποίων αυτή υπεβλήθη).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την έκδοση μη οριστικής απόφασης επί της ως κρινόμενης αίτησης, κατά τα παραπάνω.-

ΘΕΜΑ 2^ο

**Εξέταση της υπ'αρ.πρωτ.3135/28-1-2011 αιτήσεως της κ.
αυτήν, χρηματικής αποζημίωσης από το ΙΚΑ - Περιφερειακό Υποκατάστημα 501.-**

A. Η εισηγήτρια Βασιλική Αντωνίου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού –Οικονομικού, με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικΔιαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') ορίζεται ότι: «α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις **παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4)** του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. **4.** ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις **παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α')**, όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο

καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία**

βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *i*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *i*) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), *ii*) να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, *iii*) δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, *iiii*) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η Θεοπούλα ίου υπέβαλε αίτηση για χορήγηση σύνταξης στο Περιφερειακό Υποκατάστημα ΙΚΑ Θεσσαλονίκης, επί της οποίας εκδόθηκε το υπ'αριθ.πρωτ.61771/27-5-2010 έγγραφο (απόφαση) της υποδιεύθυνσης συντάξεων του ΙΚΑ που την απέρριψε.

β. Κατά της παραπάνω απορριπτικής απόφασης υπέβαλε αυτή υπέβαλε εμπρόθεσμα την 81245/12-7-2010 ένσταση - αίτηση θεραπείας.

γ. Στη συνέχεια, με το υπ' αριθ. 110304/23-9-2010 έγγραφο της υποδιεύθυνσης συντάξεων, Περιφερειακού Υπ/ματος Θεσσαλονίκης, της κοινοποιήθηκε η απάντηση από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που την αφορούσε, γιατί εκκρεμούσε αίτημα της προς αυτό.

δ. Κατόπιν τούτων, η ως άνω αιτούσα με την υπ' αρ. πρωτ. 3135/28-1-2011 αίτηση της στην παρούσα Επιτροπή ζητά την καταβολή χρηματικού ποσού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1943/91, γιατί δεν έλαβε απάντηση στην ένσταση - αίτηση θεραπείας της.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση της ως άνω ενδιαφερόμενης, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 28^η Ιανουαρίου 2011 (αριθ. πρωτ. 3135/28-01-11), έχει ασκηθεί **εκπρόθεσμα**, εφόσον από την παρέλευση της δοθείσας απάντησης της διοίκησης (που άρχισε από την επομένη της 23.9.2010) για την διεκπεραίωση υπόθεσής της (επί σχετικού προς αυτή αιτήματος που είχε υποβληθεί στις 12.7.2010) και μέχρι τον χρόνο υποβολής αυτής (δηλ. της υπό κρίση αιτήσεως) παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, δεδομένου ότι αυτή έληγε την 22^η Δεκεμβρίου 2010, ημέρα Τετάρτη.

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή **αποφασίζει ομόφωνα την απόρριψη της** κρινόμενης **αίτησης της** **ως εκπρόθεσμης.-**

ΘΕΜΑ 3^ο

Εξέταση της υπ' αρ. πρωτ. 16498/23.3.2011 αίτησης των κ.κ. **και** **περί** καταβολής σ' αυτές, χρηματικής αποζημίωσης από το γραφείο του (τότε) αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

A. Η εισηγήτρια Ελισάβετ Κίκα, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Γεωτεχνικών (Δασολόγων), με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

Β. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρης αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «**2.** Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. **3.** ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10

παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟλΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *i*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *i*) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ'**

εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Οι αιτούσες (. και.....-), με το από **21-10-2010** εξώδικό τους προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κ. Σωκράτη Ξυνίδα, καταγγέλλουν την αδικαιολόγητη παράλειψη εκ μέρους της Διοικήσεως, εκδήλωσης νόμιμης ενέργειας και αιτούνται τις ενέργειες εκ μέρους του ως άνω αναπληρωτή Υπουργού για την έκδοση προεδρικού διατάγματος καθώς και τον καταλογισμό των ευθυνών.

β. Κατόπιν τούτων, οι ως άνω αιτούσες με την υπ' αριθμ. πρωτ.16498/**23-3-2011** αίτηση της στην παρούσα Επιτροπή ζητούν την καταβολή χρηματικού ποσού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1943/91, γιατί δεν έλαβαν απάντηση επί του ανωτέρω εξωδίκου.

4. α. Από τα παραπάνω εκτεθέντα σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση των ως άνω ενδιαφερομένων, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 23^η Μαρτίου 2011 (αριθμ. πρωτ.16498/23.3.11), έχει ασκηθεί **εκπρόθεσμα**, εφόσον από την παρέλευση άπρακτης της 50νθήμερης προθεσμίας της Διοίκησης που εξέπνευσε στις 10-12-2010 ή 20-12-2010 αν θεωρηθεί ότι υπήρχε αρμοδιότητα περισσοτέρων υπηρεσιών, για τη διεκπεραίωση υπόθεσής των (επί του από 21-10-2010 εξωδίκου που επιδόθηκε στις 22-10-2010) και μέχρι το χρόνο υποβολής της υπό κρίσης αιτήσεως, παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, η οποία σε κάθε περίπτωση είχε λήξει στις 18-2-2011.

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γεγόμενα ερμηνευτικά δεκτά ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης των ως άνω ενδιαφερομένων ως εκπρόθεσμης.-

ΘΕΜΑ 4^ο

Εξέταση της υπ' αριθμ. πρωτ. 20940/8-4-2011 αίτησης του κ. περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από την Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης Χαλκιδικής.-

A. Η εισηγήτρια Ελισάβετ Κίκα, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Γεωτεχνικών (Δασολόγων), με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει**

τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται

από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός**

μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι)** υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ΙΙ)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **ΙΙΙ)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **ΙΙΙΙ)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο αιτών (.....), υπέβαλε την υπ' αριθ.πρωτ. 05/11326/ **29-12-2010** αίτηση προς τη Δ/νση Αγροτικής Ανάπτυξης Ν. Χαλκιδικής, με την οποία ζήτησε τη χορήγηση εγγράφων.

β. Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε το υπ' αριθ.πρωτ.05/216/**12-1-2011** απαντητικό προς τον αιτούντα έγγραφο της ως άνω υπηρεσίας (Δ/νσης Αγροτικής Ανάπτυξης Ν. Χαλκιδικής) που απεστάλη σ' αυτόν με εταιρεία ταχυμεταφοράς (ACS) στις 12-1-2011.

γ. Κατόπιν τούτων, ο ως άνω αιτών με την υπ' αρ.πρωτ.20940/**8-4-2011** αίτηση του στην παρούσα Επιτροπή ζητά την καταβολή χρηματικού ποσού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1943/91.

4. α. Από τα παραπάνω εκτεθέντα σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 8^η Απριλίου 2011 (αριθμ. πρωτ.20940/**8-4-2011**), έχει ασκηθεί **εκπρόθεσμα**, εφόσον από την παρέλευση της δοθείσας απάντησης της Διοίκησης που (άρχισε την 12.1.2011), για τη διεκπεραίωση υπόθεσής του (επί αιτήσεως για χορήγηση εγγράφων, που είχε υποβληθεί στις 29-12-2010) και μέχρι το χρόνο υποβολής της υπό κρίση αιτήσεως, παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, η οποία είχε λήξει στις 18-3-2011.

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης του ως άνω ενδιαφερομένου ως εκπρόθεσμης.-

ΘΕΜΑ 5^ο

Εξέταση της υπ' αριθμ.πρωτ. 20941/8-4-2011 αίτησης του κ. περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης Ν. Χαλκιδικής.-

A. Η εισηγήτρια Ελισάβετ Κίκα, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Γεωτεχνικών (Δασολόγων), με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η

μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου

περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για

δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *ι*)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη

ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο αιτών (.....), υπέβαλε την με αριθμ.πρωτ. 05/9190/26-8-2008 αίτηση προς τη Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης Χαλκιδικής.

β. Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκε το υπ'αριθμ.πρωτ.05/9190/13-10-2008 απαντητικό προς τον αιτούντα έγγραφο της ανωτέρω υπηρεσίας, το οποίο και απεστάλη προς αυτόν με εταιρεία ταχυμεταφοράς (ACS) πλην, όμως, τούτο επεστράφη στην Υπηρεσία καθώς δεν ανευρέθη ο αποδέκτης.

γ. Κατόπιν τούτων, ο ως άνω αιτών με την υπ'αρ.πρωτ.20941/**8-4-2011** αίτηση του στην παρούσα Επιτροπή ζητά την καταβολή χρηματικού ποσού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1943/91.

4. α. Από τα παραπάνω εκτεθέντα σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 8^η Απριλίου 2011 (αριθμ.πρωτ.20941/8.4.2011), έχει ασκηθεί **εκπρόθεσμα**, εφόσον από την παρέλευση της δοθείσας απάντησης της Διοίκησης που εξέπνευσε στις 14-10-2008 ή 24-10-2008 αν θεωρηθεί ότι υπήρχε αρμοδιότητα περισσότερων υπηρεσιών, για τη διεκπεραίωση υπόθεσής του (επί αιτήσεως που έλαβε αριθ.πρωτ. 05/9190/26-8-2008) και μέχρι το χρόνο υποβολής της υπό κρίση αιτήσεως, παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, η οποία σε κάθε περίπτωση είχε λήξει στις 23-12-2008.

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης του ως άνω ενδιαφερομένου ως εκπρόθεσμης.-

ΘΕΜΑ 6^ο

Εξέταση της υπ' αριθμ. πρωτ. 20942/8-4-2011 αίτησης του κ. περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από την Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης.-

A. Η εισηγήτρια Ελισάβετ Κίκα, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Γεωτεχνικών (Δασολόγων), με βαθμό Α', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαίνονται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.**

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρης αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται

υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: 1) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει**

από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ii)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **iii)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: i) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

A. 3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο αιτών (.....ίκος Δημήτριος), δεν υπέβαλε γραπτό αίτημα προς τη Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης Ν. Χαλκιδικής για χορήγηση στοιχείων, που να έχει λάβει αριθμό πρωτοκόλλου 05/4718/22-4-2008. Σχετικό με υπόθεσή του έγγραφο, το οποίο έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου της Δ/σης Αγροτικής Ανάπτυξης Χαλκιδικής 05/4918/22.4.08 αποτελεί η υπ'αρ.πρωτ.496/ 18-42008 παραγγελία του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Χαλκιδικής, με την οποία διαβιβάστηκε αίτηση του κ.

β. Κατόπιν τούτων, ο ως άνω αιτών με την υπ'αρ.πρωτ.20942/**8-4-2011** αίτηση του στην παρούσα Επιτροπή ζητά την καταβολή χρηματικού ποσού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1943/91.

4. α. Από τα παραπάνω εκτεθέντα σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 8^η Απριλίου 2011 (αριθ. πρωτ.20942/8.4.2011), έχει ασκηθεί **εκπρόθεσμα**, εφόσον από την παρέλευση της δοθείσας απάντησης της Διοίκησης που εξέπνευσε στις 10-6-2008 ή 20-6-2008 αν θεωρηθεί ότι υπήρχε αρμοδιότητα περισσοτέρων υπηρεσιών, για τη διεκπεραίωση υπόθεσής του (επί της αριθ. 496/18-4-2008 παραγγελίας του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Χαλκιδικής που έλαβε αριθ. πρωτ. 05/4918/22-4-2008) και μέχρι το χρόνο υποβολής της υπό κρίσης αιτήσεως, παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, η οποία σε κάθε περίπτωση είχε λήξει στις 19-8-2008.

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης του ως άνω ενδιαφερομένου ως **εκπρόθεσμης**.-

ΘΕΜΑ 7^ο

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.12513/8-3-2011 αίτησης του κ..... περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από το Δήμο Θερμαϊκού.

A. Η εισηγήτρια Σοφία Σιδηροπούλου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (**ΚωδΔιοικ Διαδ**), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (**ΦΕΚ 45 Α'**), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (**ΦΕΚ 44 Α'**) και ήδη ισχύει

μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων

1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «**2.** Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. **3.** ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ

και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *ι*)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), ***ii*)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους**

καθυστερήσης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, *III*) δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, *IIII*) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο αιτών (.....), με την υπ'αριθμ.πρωτ. **81/04-01-2011** αίτησή του προς το Δήμο Θερμαϊκού αιτείται την αποκατάσταση φωτισμού σε είκοσι δύο (22) ιστούς.

β. Ο Δήμος Θερμαϊκού με το υπ'αριθμ.πρωτ.**81/07.1.2011** απαντητικό προς τον ως άνω αιτούντα έγγραφό του τον ενημέρωσε ότι αυτός απευθύνεται στις υπηρεσίες του Δήμου με επαναλαμβανόμενα αιτήματα, τα οποία στο μέτρο των δυνατοτήτων της η διοίκηση τούτου είτε έχει ικανοποιήσει είτε προσπαθεί να ικανοποιήσει, γνωστοποιώντας τον παράλληλα ότι, υπό το πρίσμα αυτό, εφεξής οι αιτήσεις του για τα θέματα αυτά (αντικατάσταση φωτιστικών) δεν θα απαντώνται διότι θα θεωρούνται ως καταχρηστικώς υποβαλλόμενες.

γ. Κατόπιν τούτων, ο ως άνω αιτών με την υπ'αρ.πρωτ.12513/**8-3-2011** αίτηση του στην παρούσα Επιτροπή ζητά την καταβολή χρηματικού ποσού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1943/91.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 8^η Μαρτίου 2011 (*αριθμ. πρωτ.12513/8-3-11*), εμπροθέσμως έχει ασκηθεί, εφόσον από την παρέλευση της δοθείσας ανωτέρω απάντησης της Διοίκησης και μέχρι τον χρόνο υποβολής του εν λόγω αιτήματος δεν παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της.

β. Ωστόσο, όπως τούτο προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, τα αιτήματα του κ. φέρονται να επαναλαμβάνονται κατά τρόπο καταχρηστικό (βλ. υπ'αριθ.πρωτ.1291/ 12.2.2007 έγγραφο του ανωτέρω Δήμου στον αιτούντα, με το οποίο, από τότε, τον είχε ενημερώσει ότι ανάλογα αιτήματα, όπως το επίδικο, δεν μπορεί να τα ικανοποιεί, γιατί αυτά επαναλαμβάνονται κατά τρόπο καταχρηστικό, βλ. επίσης υπ'αριθ.03 απορριπτική, για τον ίδιο λόγο, απόφαση της παρούσας Επιτροπής που ελήφθη με το υπ'αριθ.06/29.6.2006 πρακτικό συνεδριάσεώς της).

γ. Συνεπώς, από τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά, η κρινόμενη αίτηση πρέπει ν' απορριφθεί ως νόμω

αβάσιμη, δεδομένου ότι το ανωτέρω επίδικο αίτημα του ενδιαφερομένου θεωρείται είτε ότι έχει απαντηθεί με το υπ'αριθμ.πρωτ.81/07.01.2011 έγγραφο του Δήμου είτε λόγω του ότι τούτο υποβάλλεται κατά καταχρηστικό τρόπο (ήτοι, ως επαναλαμβανόμενο).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης του ως νόμω αβάσιμη.-

ΘΕΜΑ 8°

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.1511/201-2011 αίτησης του κ..... περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από τον Δήμο Θερμαϊκού.

A. Η εισηγήτρια Σοφία Σιδηροπούλου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.**

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις **παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4)** του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. **4.** ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις **παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α')**, όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο

καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία**

βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *i*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *i*) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), *ii*) να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, *iii*) δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, *iiii*) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο αιτών (.....), με την υπ' αριθ.πρωτ. **18480/19-11-2010** αίτησή του προς το Δήμο Θερμαϊκού αιτείται την αντικατάσταση έξι (6) καμένων λαμπτήρων και την αποκατάσταση λειτουργίας τριών (3) φωτιστικών.

β. Ο Δήμος Θερμαϊκού ενήργησε, αλλά κατά την άποψη του αιτούντα πλημμελώς και επανήλθε με δεύτερη αίτησή του **(Α.Π. 81/04-01-2011)**.

γ. Ο Δήμος Θερμαϊκού, ωστόσο, με υπ'αριθ.πρωτ. **1291/12-02-2007** και **81/07-01-2011** έγγραφά του είχε ενημερώσει τον αιτούντα ότι δεν υποχρεούται να ικανοποιεί τα αιτήματά του επειδή επαναλαμβάνονται κατά τρόπο καταχρηστικό.

δ. Κατόπιν τούτων, ο ως άνω αιτών με την υπ'αρ.πρωτ. **12511/20-1-2011** αίτηση του στην παρούσα Επιτροπή ζητά την καταβολή χρηματικού ποσού, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1943/91.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 20^η Ιανουαρίου 2011 (*αριθ. πρωτ.12511/20-1-11*), εμπροθέσμως έχει ασκηθεί, εφόσον από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας για την διεκπεραίωση της υπόθεσης και μέχρι τον χρόνο υποβολής του εν λόγω αιτήματος δεν παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της.

β. Ωστόσο, όπως τούτο προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, τα αιτήματα του κ. φέρονται να επαναλαμβάνονται κατά τρόπο καταχρηστικό (βλ. υπ'αριθμ.πρωτ. 81/ 07.1.2011 και 1291/12.2.2007 έγγραφα του ανωτέρω Δήμου στον αιτούντα, με το οποία, από τότε, τον είχε ενημερώσει ότι ανάλογα αιτήματα, όπως το επίδικο, δεν μπορεί να τα ικανοποιεί, γιατί αυτά επαναλαμβάνονται κατά τρόπο καταχρηστικό, βλ. επίσης υπ'αριθ.03 απορριπτική, για τον ίδιο λόγο, απόφαση της παρούσας Επιτροπής που ελήφθη με το υπ'αριθμ.06/29.6. 2006 πρακτικό συνεδρίασής της).

γ. Συνεπώς, από τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά, η κρινόμενη αίτηση πρέπει ν' απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη, δεδομένου ότι το ανωτέρω επίδικο αίτημα του ενδιαφερομένου θεωρείται ότι υποβάλλεται κατά καταχρηστικό τρόπο (*ήτοι, ως επαναλαμβανόμενο*).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης του κ....., ως νόμω αβάσιμης.-

ΘΕΜΑ 9^ο

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.3675/18-4-2011 αίτησης θεραπείας του Δήμου Θέρμης κατά της με αριθ. 1/22-9-2010 θέμα 8^ο πρακτικού, απόφασης της Επιτροπής.-

A. Ο εισηγητής Ευστράτιος Παπαμιχαήλ, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα

είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «**2.** Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. **3.** ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι)** υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο

σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: ι) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 93/2009), καθώς **και ii)** τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (ΣτΕ 1401/2009, ΣτΕ 333, 334/2007, ΣτΕ 1530, 2108/2006 κ.α.), οι τυχόν δε επ' αυτών (αιτήσεων θεραπείας) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτέες ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (ΣτΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣτΕ 2566/2000, ΣτΕ 1882/1993 κ.α.), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης,

παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣΤΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (ΓνμδΝΣΚ 305/2005), **ii**) η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (βλ. ΓνμδΟΛΝΣΚ 85/2004, ΣΤΕ 2079/1987), **iii**) στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή. **iiii**) Κατά την έννοια των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου, μια διαφορά τερματίζεται οριστικά σε διοικητικό επίπεδο, δίχως να επιτρέπεται καταρχάς στη διοίκηση να επανέλθει επί των οριστικώς κριθέντων απ' αυτήν, εκτός αν ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει νέα αίτηση (δηλ. κατ' ουσία δεύτερη {β'} αίτηση θεραπείας), **είτε** επικαλούμενος και προσκομίζοντας νέα, δηλ. μη ληφθέντα υπόψη κατά την έκδοση της οριστικής (διοικητικής) απόφασης, και ουσιώδη στοιχεία, των οποίων η έρευνα θα οδηγούσε σε διάφορο αποτέλεσμα, είτε επικαλούμενος πάγια μεταβολή της νομολογίας των ανωτάτων δικαστηρίων, **είτε**, τέλος, επικαλούμενος μεταγενέστερη της αρχικής κρίσης νομοθετική ρύθμιση (πρβλ. ΣΤΕ 197/1991, ΣΤΕ 4166/1986, ΣΤΕ 4055/80, ΣΤΕ 3613/79 κ.α.).

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η αιτούσα (κ. Γεωργιάδου Πελαγία του Αλεξίου) υπέβαλλε μέσω του ΚΕΠ Ν.Α.Θ. την υπ'αρ.0002/Φ.2497392/66410/22.12.2009 ένσταση-αίτηση απευθυνόμενη προς το Δήμαρχο Θέρμης, με την οποία ζήτησε να της αποσταλεί απόδειξη για καταβληθέν χρηματικό ποσό εισφοράς σε χρήμα σχετικά με το οικοπέδο της υπ' αριθ. 0404011, το οποίο συμπεριλήφθηκε σε πράξη εφαρμογής πολεοδομικής μελέτης. Επίσης, με την ίδια αίτηση ζήτησε όπως η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου της απαντήσει για ποιο λόγο δεν έχει εισέτι πιστοποιηθεί εισφορά σε χρήμα στον άγνωστο συνιδιοκτήτη του εν λόγω οικοπέδου, μολονότι τα στοιχεία

του έχουν γνωστοποιηθεί από την αιτούσα στο Δήμο Θέρμης από το έτος 2005 και για ποιο λόγο ο Δήμος Θέρμης, ως συνιδιοκτήτης επίσης του ως άνω οικοπέδου μετά την τελευταία κατάτμησή του, δεν προχωρά σε διορθωτική πράξη και πως είναι δυνατό να πιστοποιείται εισφορά σε χρήμα στην αιτούσα και στην αδελφή της όταν εκκρεμεί η εν λόγω διορθωτική πράξη που θα επιφέρει αλλαγές στα ποσοστά συνιδιοκτησίας του εν λόγω οικοπέδου. Στο ίδιο έγγραφο η αιτούσα δηλώνει ότι στο εξής αρνείται να καταβάλλει τις δόσεις εισφοράς σε χρήμα που απομένουν.

β. Στη συνέχεια, η αιτούσα υπέβαλε την υπ'αρ.πρωτ.3193/19.3.2010 αίτησή της προς την Ειδική Επιτροπή του άρθρου 5 του Ν.1943/1991 για καταβολή αποζημίωσης, διότι ο Δήμος Θέρμης δεν απήντησε στην ανωτέρω ένσταση-αίτηση και δεν διεκπεραίωσε την υπόθεσή της εντός της προθεσμίας που επιβάλλει ο Ν.3242/2004.

γ. Ακολούθως, συμπληρωματικά η αιτούσα κατέθεσε το υπ' αριθμ.πρωτ.3545/30-3-2010 ενημερωτικό σημείωμά της στη Δ/ση Διοίκησης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με το οποίο καταγγέλλει, κατόπιν έρευνάς της στα αρχεία του ΚΕΠ Ν.Α.Θ., ότι διαπίστωσε ότι ο Δήμος Θέρμης απήντησε ελλιπώς στο από 22-12-2009 αίτημά της στις 4-1-2010, αλλά ότι δεν έλαβε την απάντησή του μέσω ΚΕΠ, διότι στο αποδεικτικό πρωτοκόλλου που της επίδωσε το ΚΕΠ ανέγραφε ότι την απάντηση θα ελάμβανε απευθείας από το Δήμο Θέρμης. Επίσης στο ίδιο σημείωμα η αιτούσα αναφέρει ότι ο Δήμος Θέρμης δεν απήντησε σε προγενέστερες αναφορές της για το ίδιο θέμα και για το λόγο αυτό απευθύνθηκε στο Συνήγορο του Πολίτη.

δ. Η Δ/ση Διοίκησης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, απευθυνόμενη στο Δήμο Θέρμης με το υπ' αριθ. 3191/1-4-2010 έγγραφό της, ζήτησε την παροχή στοιχείων για την Επιτροπή του άρθρου 5 του Ν.1943/1991, επί του οποίου ο εν λόγω Δήμος με το υπ' αριθ. πρωτ.7131/15-4-2010 έγγραφό του της απέστειλε αντίγραφο του υπ' αριθ. 25401/31-12-2009 εγγράφου του, επισημαίνοντας ότι έχει επανειλημμένως απαντήσει στα πιο πάνω αιτήματα της αιτούσας. Στο εν λόγω έγγραφο αναφέρεται ότι ο Δήμος Θέρμης απέστειλε την απόδειξη για το εισπραχθέν ποσό της εισφοράς σε χρήμα με συστημένη επιστολή στην διεύθυνση της αιτούσας, αλλά επειδή αυτή επιστράφηκε ως αζήτητη, απεστάλη εκ νέου με απλή επιστολή στη διεύθυνση των γονέων της αιτούσας. Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται ότι η οφειλόμενη εισφορά έχει βεβαιωθεί σε όλους τους συνιδιοκτήτες του οικοπέδου 03 του Γ136 τετραγωνικού τετραγώνου. Στο υπ'αριθ.πρωτ.7131/15.4.2010 έγγραφό του, ο Δήμος Θέρμης συμπεριέλαβε αντίγραφο της εν λόγω συστημένης επιστολής.

ε. Στον σχετικό φάκελο συμπεριλαμβάνεται, επίσης, το υπ'αριθμ.πρωτ.25401/11-1-2010 έγγραφο του Δήμου Θέρμης που απευθύνεται και προς την αιτούσα, όπου αναφέρεται ότι: **α)** σύμφωνα με το ν. 1337/1983, για ιδιοκτησίες που στην πράξη εφαρμογής (της πολεοδομικής

μελέτης) οι ιδιοκτήτες αναγράφονται με ελλιπή στοιχεία, ώστε να καθίσταται αδύνατη η βεβαίωση και η είσπραξη του ποσού της εισφοράς, για τον υπολογισμό της εισφοράς λαμβάνεται υπόψη η οικοπεδική αξία κατά το χρόνο κύρωσης της διορθωτικής πράξης του οικείου Νομάρχη, **β)** σύμφωνα με την εγκύκλιο 4/7-2-1989, η διορθωτική πράξη συντάσσεται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, ο οποίος προσκομίζει το σχετικό πιστοποιητικό μεταγραφής στην υπηρεσία πολεοδομίας και ότι για οποιαδήποτε μεταβολή στα στοιχεία της πράξης εφαρμογής πρέπει να προηγηθεί η σύνταξη και κύρωση της διορθωτικής πράξης, **γ)** ότι ο συνιδιοκτήτης με τα στοιχεία «άγνωστος» δεν προέκυψε από τη πράξη εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης και η υποχρέωση σύνταξης διορθωτικής πράξης εφαρμογής δεν ανήκει στο Δήμο αλλά στον άγνωστο ιδιοκτήτη, ο οποίος έπρεπε να υποβάλλει σχετικό αίτημά του στην αρμόδια πολεοδομία, **δ)** ότι η αρμόδια πολεοδομία ως επιβλέπουσα αρχή απέστειλε στο Δήμο τις πράξεις εισφοράς και εφόσον από το νόμο δεν προβλέπεται ότι δεν επιτρέπεται η επιβολή εισφοράς στους γνωστούς συνιδιοκτήτες, όταν είναι άγνωστοι ορισμένοι εξ αυτών, ο Δήμος ήταν υποχρεωμένος να προβεί στην χρέωση της αιτούσας, **ε)** η σχετική πράξη επιβολής εισφοράς επιδόθηκε στην αιτούσα, η οποία την αποδέχτηκε και την παρέλαβε, υποβάλλοντας ταυτόχρονα δήλωση παραίτησης ένδικων μέσων, **στ)** ότι εάν η αιτούσα σταματήσει να καταβάλλει τις δόσεις εισφοράς σε χρήμα ο Δήμος έχει τη δυνατότητα να της επιστρέψει τα καταβληθέντα ποσά εισφοράς μέχρι σήμερα και να τη χρεώσει με την ολοκλήρωση της διορθωτικής πράξης εφαρμογής βάσει της αντικειμενικής αξίας του οικοπέδου που θα ισχύουν κατά την κύρωση της διορθωτικής πράξης και ότι αναμένει έγγραφη ενημέρωση εκ μέρους της αιτούσας για τις περαιτέρω ενέργειές του.

στ. Μετά απ' αυτά, η παρούσα Επιτροπή με την **890/2010 απόφασή της δέχθηκε ότι:**
«Ο Δήμος Θέρμης δεν απήντησε στην υπ'αρ.πρωτ.0002/Φ.2497392/66410/22.12.09 αίτηση μέσω του ΚΕΠ. Αρχικά ο εν λόγω Δήμος με το υπ' αριθ. 25401/31-12-2009 έγγραφό του, απέστειλε την απόδειξη για το εισπραχθέν ποσό της εισφοράς σε χρήμα με συστημένη επιστολή στην διεύθυνση της αιτούσας, αλλά επειδή αυτή επιστράφηκε ως αζήτητη, απεστάλη εκ νέου με απλή επιστολή στη διεύθυνση των γονέων της αιτούσας. Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται ότι η οφειλόμενη εισφορά έχει βεβαιωθεί σε όλους τους συνιδιοκτήτες του οικοπέδου 03 του Γ136 τετραγωνικού τετραγώνου.

*Ο Δήμος Θέρμης εξέδωσε το υπ' αριθ.25401/11-1-2009 έγγραφο, το οποίο δεν απεστάλη μέσω ΚΕΠ στην αιτούσα και δεν αποδεικνύεται να περιήλθε σ' αυτήν, όπου αναφέρεται ότι: **α)** σύμφωνα με το ν. 1337/1983, για ιδιοκτησίες που στην πράξη εφαρμογής (της πολεοδομικής μελέτης) οι ιδιοκτήτες αναγράφονται με ελλιπή στοιχεία, ώστε να καθίσταται αδύνατη η βεβαίωση και η είσπραξη του ποσού της εισφοράς, για τον υπολογισμό της εισφοράς λαμβάνεται υπόψη η οικοπεδική αξία κατά το χρόνο κύρωσης της διορθωτικής πράξης του οικείου Νομάρχη, **β)** σύμφωνα με την εγκύκλιο 4/7-2-1989 η διορθωτική πράξη συντάσσεται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, ο οποίος προσκομίζει το σχετικό πιστοποιητικό μεταγραφής στην υπηρεσία πολεοδομίας και ότι για οποιαδήποτε μεταβολή στα στοιχεία της πράξης εφαρμογής πρέπει να προηγηθεί η σύνταξη και κύρωση της διορθωτικής πράξης, **γ)** ότι ο*

συνιδιοκτήτης με τα στοιχεία «άγνωστος» δεν προέκυψε από την πράξη εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης και η υποχρέωση σύνταξης διορθωτικής πράξης εφαρμογής δεν ανήκει στο Δήμο, αλλά στον άγνωστο ιδιοκτήτη, ο οποίος έπρεπε να υποβάλλει σχετικό αίτημά του στην αρμόδια πολεοδομία, δ) ότι η αρμόδια πολεοδομία ως επιβλέπουσα αρχή απέστειλε στο Δήμο τις πράξεις εισφοράς και εφόσον από το νόμο δεν προβλέπεται ότι δεν επιτρέπεται η επιβολή εισφοράς στους γνωστούς συνιδιοκτήτες, όταν είναι άγνωστοι ορισμένοι εξ αυτών, ο Δήμος ήταν υποχρεωμένος να προβεί στην χρέωση της αιτούσας, ε) η σχετική πράξη επιβολής εισφοράς επιδόθηκε στην αιτούσα, η οποία την αποδέχτηκε και την παρέλαβε, υποβάλλοντας ταυτόχρονα δήλωση παραίτησης ένδικων μέσων και στ) ότι εάν η αιτούσα σταματήσει να καταβάλλει τις δόσεις εισφοράς σε χρήμα ο Δήμος έχει τη δυνατότητα να της επιστρέψει τα καταβληθέντα ποσά εισφοράς μέχρι σήμερα και να τη χρεώσει με την ολοκλήρωση της διορθωτικής πράξης εφαρμογής βάσει της αντικειμενικής αξίας του οικοπέδου που θα ισχύουν κατά την κύρωση της διορθωτικής πράξης και ότι αναμένει έγγραφη ενημέρωση εκ μέρους της αιτούσας για τις περαιτέρω ενέργειές του.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία του φακέλου, ο Δήμος Θέρμης δεν απέστειλε το υπ' αριθ. 25401/11-1-2009 έγγραφο του στην αιτούσα μέσω του ΚΕΠ ΝΑΘ, ως όφειλε, με αποτέλεσμα η αιτούσα κατά τα φαινόμενα να μην το λάβει καθόλου. Το εν λόγω έγγραφο περιείχε ουσιαστικώς τις απαντήσεις στα ερωτήματα που έθετε η αιτούσα με την 0002/Φ.2497392/66410/22-12-2009 ένσταση-αίτησή της, ενώ το προηγούμενο έγγραφο του Δήμου υπ' αριθ. 25401/31-12-2009 που απεστάλη σε αυτήν με συστημένη επιστολή ήταν κατ' ουσία διαβιβαστικό αντιγράφου της απόδειξης πληρωμής δόσεως εισφοράς σε χρήμα, που είχε ζητήσει η αιτούσα.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή κάνει δεκτή την αίτηση αποζημιώσεως με αριθ.πρωτ.3193/19-3-2010 της κ. Πελαγίας Γεωργιάδου και της επιδικάζει αποζημίωση ύψους πεντακοσίων ευρώ (500 €), διότι αφενός ο Δήμος Θέρμης όφειλε να αποστείλει την υπ' αριθ. 25401/11-1-2009 έγγραφη απάντησή του στο υπ' αριθ. 0002/Φ.2497392/66410/22-12-2009 αίτημά της μέσω του ΚΕΠ ΝΑΘ, βάσει των διατάξεων του άρθρου 31 του Ν. 3013/2002, και αφετέρου διότι στο εν λόγω έγγραφο ο Δήμος δηλώνει πλήρη αναρμοδιότητα ως προς το ζήτημα της συνιδιοκτησίας του οικοπέδου της με άγνωστο ιδιοκτήτη, ενώ βάσει των διατάξεων του άρθρου 2 του Π/Δ/τος 5/1986, ο αρμόδιος ΟΤΑ έχει την υποχρέωση να εξακριβώσει τα στοιχεία του άγνωστου ιδιοκτήτη προκειμένου να εκδοθεί η σχετική πράξη επιβολής εισφοράς ».

ζ. Αφού έλαβε γνώση της παραπάνω απόφασης, ο Δήμος Θέρμης με το υπ'αριθ.πρωτ. 2684/27.1.2011 έγγραφο του (υπό κρίση αίτηση θεραπείας) αιτείται την επανεξέταση της υπ' αριθ.890/ 2010 απόφασης της παρούσας Επιτροπής, επικαλούμενος ότι η αυτή είναι ασαφής και με ελλιπή αιτιολογία, καθόσον στο κείμενο αυτής: ι) το υπ'αριθ.πρωτ.25401 έγγραφο του Δήμου άλλοτε έχει ημερομηνία 11-1-2009 και άλλοτε 22-12-2009, ιι) δεν γίνεται αναφορά ότι η αιτούσα έλαβε γνώση του περιεχομένου της απαντήσεως του Δήμου με προφορική επικοινωνία, καθόσον επισκεπτόταν τακτικά τις υπηρεσίες του Δήμου, ιιι) δεν γίνεται αναφορά ότι η αιτούσα δε μετέβη στο ταχυδρομείο για να παραλάβει τη συστημένη επιστολή, επειδή δεν βρέθηκε στην οικία της, iiii) λανθασμένα γίνεται αναφορά ότι ο Δήμος Θέρμης

δηλώνει αναρμοδιότητα ως προς το ζήτημα της συνιδιοκτησίας του οικοπέδου της αιτούσης και την εύρεση των στοιχείων των άλλων συνιδιοκτητών, καθόσον ο Δήμος απαντά ως προς τη διαδικασία της διόρθωσης της πράξης εφαρμογής.

4. Α. Καταρχάς, ενόψει των ως άνω - υπό στοιχ. 2 γ,δ - αναφερόμενων, η παρούσα αίτηση θεραπείας κατά την ομόφωνη άποψη της Επιτροπής, παραδεκτώς ασκείται από τον εν λόγω Δήμο, ενόψει και ότι αυτή είναι η πρώτη (1^η), καθόσον αν ήταν η δεύτερη (2), τούτο θα επιτρεπόταν μόνο σε περίπτωση που ο εκ νέου αιτών προσκομίζει και επικαλείται είτε νέα και ουσιώδη στοιχεία, που δεν είχαν ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση, είτε αλλαγή νομοθεσίας ή νομολογίας.

Β. Περαιτέρω, ως προς το βάσιμο των λόγων της υπό κρίση αιτήσεως θεραπείας, **σύμφωνα με τη γνώμη που επικράτησε (πλειοψηφήσασα) στην παρούσα Επιτροπή**, λεκτέα είναι τα ακόλουθα:

α. Ως προς τον πρώτο ισχυρισμό του Δήμου, το πρωτόκολλο 25401 χρησιμοποιήθηκε δύο (2) φορές από το Δήμο σε δύο διαφορετικά έγγραφα, την πρώτη φορά με το υπ' αριθμ. 25401/31-12-2009 έγγραφο, που είναι στην ουσία διαβιβαστικό έγγραφο και με το οποίο ο Δήμος απέστειλε την απόδειξη για το εισπραχθέν ποσό της εισφοράς σε χρήμα της αδελφής της αιτούσας, Κωνσταντίνας Γεωργιάδου, με συστημένη επιστολή στη διεύθυνση της αιτούσας, και επειδή αυτή επιστράφηκε ως αζήτητη, απεστάλη εκ νέου με απλή επιστολή στη διεύθυνση των γονέων της αιτούσας και τη δεύτερη φορά με το υπ' αριθμ. 25401/2009 /11-1-2010 έγγραφο, με το οποίο η Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Θέρμης απάντησε επί της ουσίας στα αιτήματα της αιτούσας και το οποίο δεν αποδεικνύεται ότι το έλαβε. Στην απόφαση 890/2010 γίνεται σαφής διαχωρισμός και ανάλυση των δύο εγγράφων και θεωρείται ότι το δεύτερο υπ' αριθμ. 25401/2009 /11-1-2010 έγγραφο είναι η απάντηση που ο Δήμος Θέρμης έδωσε στην αιτούσα. Ο ισχυρισμός του Δήμου ότι υπάρχει ασάφεια ως προς το σημείο αυτό, οφείλεται αποκλειστικά στο γεγονός ότι το πρωτόκολλο με αριθμό 25401 χρησιμοποιήθηκε δύο φορές.

β. Ως προς το δεύτερο ισχυρισμό του Δήμου, η προφορική γνώση του περιεχομένου των εγγράφων από την αιτούσα δεν εξετάζεται, καθόσον βάσει των διατάξεων του νόμου ως απάντηση στα έγγραφα θεωρείται μόνο ο έγγραφος τύπος.

γ. Ως προς το τρίτο ισχυρισμό του Δήμου, η συστημένη επιστολή αφορά το πρώτο υπ' αρ. 25401/31-12-2009 διαβιβαστικό έγγραφο, το οποίο ακόμη και αν το ελάμβανε η αιτούσα, δεν περιέχει απαντήσεις στα ερωτήματα που έθεσε με την υπ' αριθμ. 0002/Φ.2497392/66410 / 22-12-2009 αίτησή της, οπότε ορθώς η απόφαση 890/2010 δεν εξετάζει την υποχρέωση μετάβασης της αιτούσας στο ταχυδρομείο και την παραλαβή του συστημένου.

δ. Ως προς το τέταρτο ισχυρισμό του Δήμου, στο υπ' αριθ. πρωτ. 25401/2009 /11-1-2010 έγγραφο ο Δήμος δεν απαντά επί της ουσίας στο ερώτημα της αιτούσας σχετικά με την αρμοδιότητα της έρευνας των άγνωστων συνιδιοκτητών σε ακίνητα επί των οποίων εκκρεμούν πράξεις εισφοράς γης σε χρήμα και ορθώς η απόφαση 890/2010 το επισημαίνει. Η διαδικασία της διόρθωσης της πράξης εφαρμογής, η οποία απαιτείται όταν υπάρχουν άγνωστοι συνιδιοκτήτες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 5 και 6 του ν. 1337/83 *"Επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων οικιστική ανάπτυξη και σχετικές διατάξεις"*, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και αντικαταστάθηκαν, για την οποία γίνεται λόγος στην απάντηση του Δήμου, είναι διαφορετικό θέμα και δεν αποτελεί απάντηση στο παραπάνω ερώτημα που έθεσε η αιτούσα.

ε. Ενόψει των παραπάνω, σύμφωνα με την ως άνω **πλειοψηφήσασα** γνώμη της Επιτροπής, δεν αποδείχθηκε ότι υπάρχει σφάλμα στο σκεπτικό της υπ' αριθμ. 890/2010 απόφασης της Επιτροπής, καθόσον οι ισχυρισμοί του Δήμου Θέρμης δεν ευσταθούν, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι ο εν λόγω Δήμος δεν προσκόμισε κανένα νέο στοιχείο και δεν απέδειξε με το παρόν υπ' αριθμ. πρωτ. 2684/27-1-2011 έγγραφό του (*αίτηση θεραπείας*) ότι απάντησε εμπρόθεσμα και συγκεκριμένα στην υπ' αρ. πρωτ. 0002/Φ.2497392/66410/22-12-2009 αίτηση της κ. Πελαγίας Γεωργιάδου.

Β. α. Μειοψήφησε ο Πρόεδρος τη Επιτροπής, που είχε τη γνώμη ότι, προκειμένου, κατά την έννοια των άρθρων 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) και 5 του ν. 1943/91, όπως ισχύουν, να κριθεί το παραδεκτό και βάσιμο των αιτημάτων αποζημίωσης των ενδιαφερομένων προς την παρούσα Επιτροπή για αιτήματα τούτων προς τη διοίκηση που δεν απαντήθηκαν καθόλου ή εμπρόθεσμα, ως μεν χρόνος διεκπεραίωσής τους για το εμπρόθεσμο των ενεργειών της διοίκησης νοείται, εφόσον δεν ορίζεται άλλως ειδικώς στην κείμενη νομοθεσία, η ημερομηνολογία εξόδου των απαντητικών αυτής εγγράφων, όπως επιβεβαιώνεται από τον οικείο αριθμό πρωτοκόλλου επ' αυτών (η οποία ως γενομένη επί δημοσίων εγγράφων επέχει, ως γνωστόν, θέση πλήρους απόδειξης, κατ' αρθρ. 438 ΚΠολΔ, δηλ. ως προς όσα βεβαιώνονται στο έγγραφο ότι έγιναν από το πρόσωπο που τα συνέταξε ή έγιναν ενώπιόν του {πρβλ. ΣτΕ 330/2004}, εφόσον το πρόσωπο αυτό είναι καθ' ύλη και κατά τόπο αρμόδιο να κάνει αυτή τη βεβαίωση, επιτρεπομένης ανταποδείξεως μόνο με προσβολή του εγγράφου αυτού ως πλαστού {ΑΠ 130/2003, ΑΠ 684/2003 κ.α.} και μάλιστα, για το νομότυπο της υποβολής της σχετικής πρότασης, με απόδοση της σχετικής πράξης της πλαστογραφίας σε συγκεκριμένο πρόσωπο {ΣτΕ 4017/1987}, δίχως να προσ απαιτείται και η πραγματική περιέλευση τούτων στον αιτούντα διοικούμενο, ως δε απάντηση της διοίκησης για τον έλεγχο του βασίμου των αιτήσεων αποζημιώσεων τούτων στην παρούσα Επιτροπή (ενδιαφερομένων), δεν προκύπτει ότι απαραίτητα αυτή θα πρέπει να επεκτείνεται και στην νομική ορθότητα επί των αιτημάτων που αφορούν όχι στο αποκλειστικό έννομο συμφέρον του αιτούντος, αλλά ανάγονται σε συμφέροντα τρίτων και

πάντως σχετίζονται με εν γένει αμφιλεγόμενα νομικά θέματα εξαιτίας των οποίων δεν μπορούν να ικανοποιηθούν πλήρως σε διοικητικό επίπεδο τα υποβαλλόμενα αιτήματα, με την έννοια ότι η πράγματι οφειλόμενη εμπρόθεσμη απάντηση της διοίκησης επί των αιτημάτων των διοικουμένων δεν σημαίνει, άνευ ετέρου και σε κάθε περίπτωση, και πλήρη ικανοποίηση τούτων.

β. Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, με το δεδομένο ότι ο Δήμος Θέρμης επί της υπ' αριθ.πρωτ.0002/Φ.2497392/66410/**22.12.09** ένστασης-αίτησης της ως άνω ενδιαφερομένης απάντησε με το υπ'αριθμ.πρωτ.25401/**11-1-2010** έγγραφό του σ' όλα τα τιθέμενα αιτήματα της κ. Γεωργιάδου, και μάλιστα, λαμβανομένου υπόψη του ως άνω αριθμού πρωτοκόλλου εξερχομένου απαντητικού εγγράφου, πριν από την πάροδο της 50νθήμερης προθεσμίας, **αφενός μεν** δεν τίθεται ζήτημα υπέρβασης της σχετικής προθεσμίας, αφετέρου δε η ως άνω δοθείσα απάντηση τούτου (και επί του ειδικότερου αιτήματος για τις ενέργειες του Δήμου επί συνδρομής αγνώστων συνιδιοκτητών στη συνιδιοκτησία του οικοπέδου της αιτούσης και την αρμοδιότητα εύρεσης των στοιχείων των άλλων αγνώστων συνιδιοκτητών αυτής) δεν μπορεί να ερμηνευτεί υπό την έννοια ότι δεν δόθηκε οποιαδήποτε απάντηση από τη διοίκηση στην ως άνω ενδιαφερόμενη διοικουμένη, καθόσον, ανεξαρτήτως του ζητήματος του ποιος είναι αρμόδιος στην εν λόγω περίπτωση για την εξακρίβωση των στοιχείων του άγνωστου ιδιοκτήτη (πρβλ. παρ. 6 του άρθρου 2 του π.δ. 5/1986, σύμφωνα με την οποία αυτή ανήκει στον οικείο Δήμο), καθώς και του αν η απάντηση αυτή αφορά στην ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος της ως άνω αιτούσας ή τρίτων (δηλ. των αγνώστων συνιδιοκτητών), η επιμέρους θέση του Δήμου στο πιο πάνω, υπό στοιχ. ε', σημείο του απαντητικού αυτού εγγράφου περί του ότι «... εφόσον από το νόμο δεν προβλέπεται ότι δεν επιτρέπεται η επιβολή εισφοράς στους γνωστούς συνιδιοκτήτες, όταν είναι άγνωστοι ορισμένοι εξ αυτών, ο Δήμος ήταν υποχρεωμένος να προβεί στην χρέωση της αιτούσας...», καλύπτει την έννοια της «οφειλόμενης απάντησης» εκ μέρους της διοίκησης και, ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να στοιχειοθετήσει το νόμω βάσιμο της υπ'αριθ.πρωτ.3193/19.3.2010 αίτησης της κ. Γεωργιάδου στην παρούσα Επιτροπή, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 890/2010 απόφαση της τελευταίας.

γ. Υπό την έννοια αυτή, σύμφωνα με την ανωτέρω γνώμη της μειοψηφίας, η ως άνω 390/2010 απόφαση της Επιτροπής μη νομίμως έπραξε, με συνέπεια να πρέπει να ανακληθεί ώστε ν' απορριφθεί η υπ'αριθμ.πρωτ. 3193/19.3.2010 αίτηση της κ. Γεωργιάδου, κατ' αποδοχή της υπό κρίση αιτήσεως θεραπείας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, κατά πλειοψηφία, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης θεραπείας ως αβάσιμης.-

ΘΕΜΑ 10°

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.20709/8-4-2011 αίτησης θεραπείας της κ..... κατά της, με αριθ. 2/8-10-2010 - θέμα 5° πρακτικού, απόφασης της Επιτροπής.-

A. Ο εισηγητής Ευστράτιος Παπαμιχαήλ, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** *«α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.*

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.

3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ιι*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών

υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **iii)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (*ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας*), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: i)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. *σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004*), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (*για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη*) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. *ΓνμδΝΣΚ 93/2009*), καθώς **και ii)** τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (*ΣτΕ 1401/2009, ΣτΕ 333, 334/2007, ΣτΕ 1530, 2108/2006 κ.α.*), οι τυχόν δε επ' αυτών (*αιτήσεων θεραπείας*) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτές ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (*ΣτΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣτΕ 2566/2000, ΣτΕ 1882/1993 κ.α.*), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση

παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (ΓνμδΝΣΚ 305/2005), **ii)** η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (βλ. ΓνμδΟΛΝΣΚ 85/2004, ΣτΕ 2079/1987), **iii)** στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή. **iiii)** Κατά την έννοια των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου, μια διαφορά τερματίζεται οριστικά σε διοικητικό επίπεδο, δίχως να επιτρέπεται καταρχάς στη διοίκηση να επανέλθει επί των οριστικώς κριθέντων απ' αυτήν, εκτός αν ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει νέα αίτηση (δηλ. κατ' ουσία δεύτερη {β'} αίτηση θεραπείας), **είτε** επικαλούμενος και προσκομίζοντας νέα, δηλ. μη ληφθέντα υπόψη κατά την έκδοση της οριστικής (διοικητικής) απόφασης, και ουσιώδη στοιχεία, των οποίων η έρευνα θα οδηγούσε σε διάφορο αποτέλεσμα, είτε επικαλούμενος πάγια μεταβολή της νομολογίας των ανωτάτων δικαστηρίων, **είτε**, τέλος, επικαλούμενος μεταγενέστερη της αρχικής κρίσης νομοθετική ρύθμιση (πρβλ. ΣτΕ 197/1991, ΣτΕ 4166/1986, ΣτΕ 4055/80, ΣτΕ 3613/79 κ.α.).

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Με την υπ' αριθ. πρωτ.20709/8-4-2011 αίτηση θεραπείας η

κ..... ζητά με αίτηση θεραπείας (*δεύτερη στη σειρά*) την επανεξέταση της υπ'αριθ.πρωτ.866/2010 (2/8-10-2010 θέμα 5^ο πρακτικού) απόφασης Επιτροπής άρθρου 5 του Ν. 1943/91, η οποία είχε απορρίψει προηγούμενη (*πρώτη στη σειρά*) αίτηση θεραπείας της ίδιας ως προς την υπ'αριθμ. 822/2009 προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής (Πρακτικό αρ.7/19.10.2009) και ουσιαστικά ζητά την επανεξέταση και της υπ'αριθ. 822/2009 αρχικής απόφασης της Επιτροπής.

β. Η κ. στην υπό κρίση αίτηση θεραπείας επικαλείται: *ι)* Το γεγονός ότι το σκεπτικό της υπ'αριθμ. 866/2010 (2/8-10-2010 θέμα 5^ο πρακτικού) απόφασης της Επιτροπής έρχεται σε αντίφαση με το σκεπτικό της υπ'αριθ. 890/2010 (1/22-9-2010 θέμα 8^ο πρακτικού) απόφασης της ίδιας Επιτροπής, η οποία δέχθηκε ότι ο Δήμος Θέρμης δεν απάντησε στο υπ' αριθ.0002/Φ.2497392/66410/22-12-09 αίτημά της μέσω ΚΕΠ και της επιδίκασε αποζημίωση ύψους 500,00 €. Με την παραπάνω απόφαση έγινε δεκτό ότι είναι αρμοδιότητα του οικείου Δήμου η εύρεση της ταυτότητας των άγνωστων συνιδιοκτητών σε ακίνητο, επί του οποίου εκκρεμεί εισφορά σε χρήμα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Π.Δ. 5/1986. *ιι)* Υπήρξε εκ παραδρομής μπέρδεμα εγγράφων μεταξύ των φακέλων των δύο αποφάσεων. *ιιι)* Η Επιτροπή αυθαίρετα παρερμήνευσε στην υπ'αριθ. 866/2010 απόφαση το υπ'αριθ.16753/4- 11-2009 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη, το οποίο προσκόμισε η αιτούσα για την αίτηση θεραπείας ως προς την υπ'αριθ. 822/2009 προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η υπό κρίση αίτηση θεραπείας της ως άνω ενδιαφερομένης κατά της παραπάνω υπ'αρ.866/2010 απόφασης της παρούσας Επιτροπής, η οποία εξέτασε προηγούμενη (1^η) αίτηση θεραπείας της ίδιας ως προς την υπ'αριθμ. 822/2009 προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής είναι απορριπτέα ως απαράδεκτη.

β. Και τούτο, διότι από την επισκόπηση των παραπάνω ισχυρισμών της αιτούσας δεν προκύπτει ότι αυτοί μπορούν να υπαχθούν σε οποιαδήποτε από τις ως άνω εξαιρετικές περιπτώσεις επανόδου και επανεξέτασης της διοίκησης και άρα της παρούσας Επιτροπής, που κατ' ουσία στοιχειοθετούν την περίπτωση δεύτερης (β') αιτήσεως θεραπείας για το ίδιο θέμα, δεδομένου ότι δεν γίνεται απ' αυτήν προσκόμιση νέων και ουσιωδών στοιχείων που δεν λήφθηκαν υπόψη κατά την έκδοση της ως άνω υπ'αρ.866/2010 απόφασης, αλλά ούτε και επίκληση αλλαγής νομοθεσίας ή νομολογίας, κατά τα παραπάνω

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της δεύτερης (β') αίτησης θεραπείας ως απαράδεκτης και νόμω αβάσιμης.-

Μετά τα ανωτέρω και μη υπάρχοντος άλλου θέματος, λύεται η συνεδρίαση και υπογράφεται το παρόν, ως εξής.

ΤΑ ΜΕΛΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

A) ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΒΒΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΑΜΒΑΚΙΔΗΣ

B) ΙΩΑΝΝΗΣ ΥΦΑΝΤΙΔΗΣ